Міністерство освіти і науки України Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського» Факультет інформатики та обчислювальної техніки Кафедра обчислювальної техніки

Методи оптимізації та планування експерименту ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 4

«ПРОВЕДЕННЯ ТРЬОХФАКТОРНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ ПРИ ВИКОРИСТАННІ РІВНЯННЯ РЕГРЕСІЇ З УРАХУВАННЯМ ЕФЕКТУ ВЗАЄМОДІЇ »

ВИКОНАЛА:

студентка II курсу ФІОТ

групи ІО-92

Варіант №211

Карнаухова Анастасія

ПЕРЕВІРИВ:

Доц. Порев В.М.

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 4

Тема: ПРОВЕДЕННЯ ТРЬОХФАКТОРНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ ПРИ ВИКОРИСТАННІ РІВНЯННЯ РЕГРЕСІЇ З УРАХУВАННЯМ ЕФЕКТУ ВЗАЄМОДІЇ

Мета: Провести повний трьохфакторний експеримент. Знайти рівняння регресії адекватне об'єкту.

Завдання на лабораторну роботу

- 1. Скласти матрицю планування для повного трьохфакторного експерименту.
- Провести експеримент, повторивши N раз досліди у всіх точках факторного простору і знайти значення відгуку Y. Знайти значення Y шляхом моделювання випадкових чисел у певному діапазоні відповідно варіанту. Варіанти вибираються за номером в списку в журналі викладача.

$$\begin{split} y_{i\,\text{max}} &= 200 + x_{cp\,\text{max}} \\ y_{i\,\text{min}} &= 200 + x_{cp\,\text{min}} \\ \text{де } x_{cp\,\text{max}} &= \frac{x_{1\,\text{max}} + x_{2\,\text{max}} + x_{3\,\text{max}}}{3} \,, \; x_{cp\,\text{min}} = \frac{x_{1\,\text{min}} + x_{2\,\text{min}} + x_{3\,\text{min}}}{3} \end{split}$$

- 3. Знайти коефіцієнти рівняння регресії і записати його.
- Провести 3 статистичні перевірки за критеріями Кохрена, Стьюдента, Фішера.
- Зробити висновки по адекватності регресії та значимості окремих коефіцієнтів і записати скореговане рівняння регресії.
- 6. Написати комп'ютерну програму, яка усе це моделює.

Варіант завдання:

211	-25	-5	-70	-10	-25	-5
		_				_

Код програми:

```
import math
import numpy as np
from scipy.stats import t, f
import random as r
from functools import partial
import prettytable as p
from numpy.linalg import solve
from prettytable import PrettyTable

table0 = PrettyTable()
table0.field_names = (["Студент", "Группа"])
name = "Карнаухова Анастасія"
group = "IO-92"
table0.add_row([name, group])
print(table0)
```

```
m = 3
prob = 0.95
counter = 0
x\overline{0}_norm = [1, 1, 1, 1]
x1_norm = [-1, -1, 1, 1]
x2 norm = [-1, 1, -1, 1]
x3_{norm} = [-1, 1, 1, -1]
x1x2_norm = [a * b for a, b in zip(x1_norm, x2_norm)]
x1x3_norm = [a * b for a, b in zip(x1_norm, x3_norm)]
x2x3_norm = [a * b for a, b in zip(x2_norm, x3_norm)]
x1x2x3 norm = [a * b * c for a, b, c in zip(x1 norm, x2 norm, x3 norm)]
N = len(x1\_norm)
xcp_max = (x1_max + x2_max + x3_max) / 3
xcp min = (x1 min + x2 min + x3 min) / 3
x abs = []
            temp.append(x ranges[i][1])
            temp.append(x_ranges[i][0])
    x abs.append(temp)
print ("Абсолютні значення: " + str(x abs))
        temp.append(r.randint(math.floor(Y min), math.floor(Y max)))
    Y exp.append(temp)
def y perevirka norm(x1, x2, x3):
def y perevirka abs(x1, x2, x3):
```

```
student_teor = partial(t.ppf, q=1 - 0.025)
mx norm list[2]],
mx norm list[2]],
```

```
b2 = np.linalg.det(b2_matr) / znam_value
b3 = np.linalg.det(b3_matr) / znam_value
         y var = [np.var(Y exp[i]) for i in range(N)]
              Y exp[0].append(r.randint(math.floor(Y min),
              Y exp[1].append(r.randint(math.floor(Y_min),
              Y exp[2].append(r.randint(math.floor(Y_min),
math.floor(Y max)))
```

```
x1x2 factor = [a * b for a, b in zip(x1 factor, x2 factor)]
x1x3 factor = [a * b for a, b in zip(x1 factor, x3 factor)]
x2x3 factor = [a * b for a, b in zip(x2 factor, x3 factor)]
x1x3 = [a * b for a, b in zip(x1, x3)]
odnorid2 = False
while not odnorid2:
        y1.append(r.randint(math.floor(Y min), math.floor(Y max)))
        y2.append(r.randint(math.floor(Y min), math.floor(Y max)))
        y3.append(r.randint(math.floor(Y min), math.floor(Y max)))
```

```
pt2.add_column(column_names1[0], x0_factor)
pt2.add_column(column_names1[1], x1_factor)
pt2.add_column(column_names1[2], x2_factor)
pt2.add_column(column_names1[3], x3_factor)
pt2.add_column(column_names1[4], x1x2_factor)
pt2.add_column(column_names1[5], x1x3_factor)
pt2.add_column(column_names1[6], x2x3_factor)
pt2.add_column(column_names1[7], x1x2x3_factor)
pt2.add_column(column_names1[8], v1)
list bi[5],
list bi[6],
list bi[7]))
                                          list ai = [round(i, 5) for i in solve(list for solve a,
```

```
row av arr)]
list ai[7]))
x1x2 factor, x1x3 factor, x2x3 factor,
                disp.append(np.var(Y row arr[k]))
math.floor(Y max)))
                Y exp[1].append(r.randint(math.floor(Y min),
math.floor(Y max)))
                Y exp[2].append(r.randint(math.floor(Y min),
math.floor(Y max)))
math.floor(Y max)))
    Dispersion B = sum(y var) / N
    Dispersion beta = Dispersion B / (m * N)
    S beta = math.sqrt(abs(Dispersion beta))
```

```
t list.append(abs(beta[i]) / S beta)
list ai[i]))
x_arr_for_solve[j][i]
    if Ft > Fp:
        odnorid2 = False
        odnorid = False
```

Результат роботи програми:

```
Нормалізована матриця:
Рівняння регресії для нормованих значень:
 y = 172.166666666666 + 2.16666666666666643*x1 + -0.500000000000071*x2 + 4.166666666666664*x3
Рівняння регресії для абсолютних значень:
 y = 180.999999999999 + 0.21666666666666642*x1 + -0.016666666666666902*x2 + 0.416666666666664*x3
Gkr = 0.7679205583193613 > Gp = 0.41107184923439344 ---> Дисперсії однорідні
Fkr = 4.06618055135116 < Fp = 102.10600706713629 ---> Р-ня неадекватне оригіналу
     | -1 | -1 | -1 | 1 | 1 | 1 | -1 | 189 | 174 | 164 |
y = 175.5835 + 1.25*x1 + 1.58325*x2 + 2.41675*x3 + -0.58325*x1x2 + 3.91675*x1x3 + 1.75*x2x3 + -0.25*x1x2x3
| 1 | -25 | -70 | -25 | 1750 | 625 | 1750 | -43750 | 189 | 174 | 164 |
    | -5 | -10 | -25 | 50 | 125 | 250 | -1250 | 161 | 179 | 170 |
y = 193.59081 + 0.58475*x1 + 0.09236*x2 + 1.01252*x3 + -0.00319*x1x2 + 0.03583*x1x3 + 0.00458*x2x3 + -8e-05*x1x2x3
Gkr = 0.5156874570365015 > Gp = 0.370123203285421 ---> Дисперсії однорідні
t табличне = 2.119905299221011
Гіпотеза не підтверджена.
Гіпотеза не підтверджена.
beta3 = 1.01252
Гіпотеза не підтверджена.
beta4 = -0.00319
Гіпотеза підтверджена, beta5 = 0
Гіпотеза не підтверджена.
beta6 = 0.00458
Гіпотеза не підтверджена.
beta7 = -8e-05
```

```
beta7 = -8e-05
727.2070835796387 3.63372346759163
Рівняння регресії неадекватне
Новий експеремент
| X0 | X1 | X2 | X3 | Y1 | Y2 | Y3 |
| 1 | -1 | 1 | 1 | 169 | 186 | 166 |
| 1 | 1 | -1 | 1 | 188 | 173 | 176 |
+----
Рівняння регресії для нормованих значень:
y = 172.1666666666666 + 2.16666666666666643*x1 + -0.500000000000071*x2 + 4.16666666666664*x3
Рівняння регресії для абсолютних значень:
y = 180.99999999999 + 0.21666666666666642*x1 + -0.0166666666666902*x2 + 0.41666666666664*x3
Gkr = 0.7679205583193613 > Gp = 0.41107184923439344 ---> Дисперсії однорідні
Fkr = 4.06618055135116 < Fp = 102.10600706713629 ---> Р-ня неадекватне оригіналу
| X0 | X1 | X2 | X3 | X1X2 | X1X3 | X2X3 | X1X2X3 | Y1 | Y2 | Y3 |
| 1 | -25 | -70 | -5 | 1750 | 125 | 350 | -8750 | 162 | 174 | 178 |
| 1 | -25 | -10 | -25 | 250 | 625 | 250 | -6250 | 190 | 178 | 180 |
   | -5 | -70 | -5 | 350 | 25 | 350 | -1750 | 161 | 182 | 165 |
| -5 | -10 | -25 | 50 | 125 | 250 | -1250 | 174 | 169 | 162 |
Gkr = 0.5156874570365015 > Gp = 0.2647456100855471 ---> Дисперсії однорідні
t табличне = 2.119905299221011
Гіпотеза не підтверджена.
beta1 = 0.39242
Гіпотеза не підтверджена.
beta2 = 0.07398
Гіпотеза підтверджена, beta3 = 0
Гіпотеза не підтверджена.
beta4 = 0.00674
Гіпотеза не підтверджена.
beta5 = 0.04792
Гіпотеза не підтверджена.
beta6 = 0.01007
Гіпотеза не підтверджена.
beta7 = 0.00063
Рівняння регресії неадекватне
```

Новий експеремент

```
Нормалізована матриця:
| 1 | 1 | -1 | 1 | 188 | 173 | 176 |
   | 1 | 1 | -1 | 180 | 163 | 166 |
Рівняння регресії для нормованих значень:
y = 172.1666666666666 + 2.1666666666666643*x1 + -0.500000000000071*x2 + 4.16666666666664*x3
Рівняння регресії для абсолютних значень:
y = 180.99999999999 + 0.21666666666666642*x1 + -0.0166666666666902*x2 + 0.416666666666664*x3
Gkr = 0.7679205583193613 > Gp = 0.41107184923439344 ---> Дисперсії однорідні
Fkr = 4.06618055135116 < Fp = 102.10600706713629 ---> Р-ня неадекватне оригіналу
| 1 | -1 | -1 | -1 | 1 | 1 | 1 | -1 | 162 | 174 | 162 |
| 1 | -1 | -1 | 1 | 1 | -1 | -1 | 1 | 191 | 181 | 165 |
| 1 | 1 | -1 | -1 | -1 | -1 | 1 | 1 | 191 | 189 | 162 |
                                 -1 | 167 | 186 | 185 |
                                     | 193 | 193 | 171 |
| 1 | -25 | -70 | -5 | 1750 | 125 | 350 | -8750 | 191 | 181 | 165 |
Gkr = 0.5156874570365015 > Gp = 0.24936628643852982 ---> Дисперсії однорідні
t табличне = 2.119905299221011
Гіпотеза не підтверджена.
Гіпотеза не підтверджена.
beta2 = 0.2646
Гіпотеза не підтверджена.
Гіпотеза не підтверджена.
beta4 = 0.01625
Гіпотеза не підтверджена.
Гіпотеза не підтверджена.
beta6 = 0.02208
Гіпотеза не підтверджена.
beta7 = 0.00131
```

Висновок:

Проробивши лабораторну роботу, було проведено повний трьохфакторний експеримент. Та знайдено рівняння регресії адекватне об'єкту. У ході виконання лабораторної роботи проблем не виникло. Результати виконання лабораторної висвітлені на роздруківках.